

Doc. PhDr. Renáta Beličová, PhD.

The Institute of Literary and Artistic Communication, Faculty of Arts
Constantine the Philosopher University in Nitra, Slovakia

Medzinárodná vedecká konferencia Súčasné trendy a perspektívy hudobnej edukácie
Ústav literárnej a umeleckej komunikácie
Filozofická fakulta Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre
Nitra, 22. 9. 2016

FETISF-CHARACTER IN MUSIC LISTENING TO MUSIC IN THE ZONE OF CERTAINTY AND CONVENIENCE

Summary

Reception-aesthetics of music emphasizes the importance of the audience, not only the significance of authors and their works. Attempts to use the aspect of the listener in the educational field are not only an opportunistic application of reception-aesthetics of music in education. Pupils of primary schools and primary art schools who learn how to play a musical instrument are first and foremost listeners. They become interpreters only later. Contemporary music culture is formed by complex social processes which are dynamic and chaotic and which oppose regulations in the educational field. Adorno's critique of the fetish-character in music was, and sometimes still is, perceived as a critique of contemporary pop culture. However, the basic principles of Adorno's idea are much more versatile and they are significant also in the field of autonomous music. The way by which music is presented to pupils at school is crucial and determines their attitudes to music. As a result, it also forms the most important participants of the music life – active listeners of music.

Keywords

Fetish-character in music, reception-aesthetics of music, music education, listening to music

HUDOBNÝ FETIŠIZMUS POČÚVANIE HUDBY V ZÓNE ISTOTY A POHODLIA

Abstrakt

Recepčná hudobná estetika zdôrazňuje význam poslucháčov, nielen autorov a ich diel, pri štúdiu hudby v rámci vedného odboru estetiky. Pokusy o využívanie poslucháčskeho aspektu v pedagogickej oblasti nie sú len oportunistickou aplikáciou recepčnej hudobnej estetiky vo vzdelávaní. Žiak v Základnej škole na hudobnej výchove alebo v Základnej umeleckej škole pri výučbe hry na nástroji je totiž vždy v prvom rade subjektom počúvajúcim hudbu, až potom jej interpretom. Dnešná hudobná kultúra je utváraná zložitými sociálnymi procesmi, ktoré sú nielen dynamické, ale i chaotické. Vzpierajú sa reguláciám z prostredia systematického vzdelávania. Adornova téza o hudobnom fetišizme bola, a občas ešte stále je vnímaná len ako kritika dobovej popkultúry. Základné princípy hudobného fetišizmu sú však univerzálnejšie, sú aktuálne aj v oblasti autonómnej hudby. To, ako sa hudobné diela žiakom prezentujú v rámci vyučovania hudby (alebo hudobnej výchovy) je kľúčový moment, ktorý

zakladá postoje žiakov k hudbe a zároveň tým utvára najdôležitejších aktérov hudobného života – poslucháčov hudby.

Kľúčové slová

hudobný fetišizmus, recepčná hudobná estetika, hudobné vzdelávanie, hudobná výchova, počúvanie hudby